ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан філологічного факультету
_____І.С. Бондаренко
(підпис) (ініціали та прізвище)
31 серпня 2026 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ

підготовки здобувачів ступеня вищої освіти бакалавр
денної форми здобуття освіти

спеціальності 014 Середня освіта
галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

предметної спеціальності 014.021 Англійська мова та зарубіжна література освітньої програми Середня освіта (Мова і література (англійська))
предметної спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія та громадянська освіта) освітньої програми Середня освіта (Історія та громадянська історія)
предметної спеціальності 014.09 Середня освіта (Інформатика) освітньої програми Середня освіта (Інформатика)

Викладач: Проценко Оксана Анатоліївна, к. філол. н., доцент

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри
української літератури

Протокол № 1 від 31.08.2026 р.
Завідувач кафедри української літератури
_____Н.В. Горбач

Погоджено:
Гарант освітньо-професійної програми
_____Р.О. Христіанінова

2026 рік

Зв'язок із викладачем:
E-mail: oksana_protsenko@ukr.net
Сезн ЗНУ повідомлення: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10761
Телефон: (061) 228-75-60
Інші засоби зв'язку: Moodle ЗНУ (форум курсу, приватні повідомлення), дистанційні (за попередньою домовленістю):
– ***Google Meet***: https://meet.google.com/khk-qvdx-wca
Кафедра: української літератури, 2 навчальний корпус, ауд. 232.

1. Опис навчальної дисципліни

Мета викладання навчальної дисципліни «Історія української літератури» – охарактеризувати усну народну творчість, простежити становлення та розвиток української літератури (давньої, першої половини XIX ст., 40-60-ті рр. XIX ст.), усвідомити естетичні функції творів, осмислити їх жанрово-стильові особливості, виявити продовження та розвиток традицій.

Основні завдання вивчення дисципліни «Історія української літератури»: розкрити суть історико-літературного процесу, художніх методів, літературних напрямів, течій, стилів усної народної творчості, давньої літератури, літератури І п. XIX ст., зокрема перших десятиріч та 40-60-их рр.; визначити місце письменників у контексті розвитку і становлення нової літератури; розглянути літературні напрями, літературні роди, дати аналіз поетичної творчості, художньої прози, драматургії, сценічного мистецтва; охарактеризувати творчість письменників, які визначили подальші шляхи розвитку української літератури; творчо засвоїти матеріал, щоб вільно орієнтуватися в літературному процесі і давати правильну оцінку літературним фактам і явищам; розглянути творчість письменників як цілісне ідейно-художнє явище.

Пререквізити вивчення дисципліни: навчальна дисципліна викладається як обов'язкова в межах предметної спеціальності. Її вивчення спирається на базові знання з української літератури відповідних розділів, отримані в середній школі.

Кореквізити: дисципліна тісно пов'язана з курсами «Методика викладання української літератури», «Сучасна українська мова».

Постреквізити: компетентності та ПРН, сформовані дисципліною, знадобляться здобувачам вищої освіти у вивченні подальших розділів курсів «Історія української літератури».

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	**Денна форма здобуття освіти**
1	***2***
Статус дисципліни	**Вибіркова**
Семестр	3-й
Кількість кредитів ECTS	**5**
Кількість годин	180
Лекційні заняття	32 год.
Практичні заняття	32 год.
Самостійна робота	116 год.
Консультації	– ***Google Meet***: https://meet.google.com/khk-qvdx-wca
Вид підсумкового семестрового контролю:	**Залік**
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10761

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
1	*2*	*3*
ЗК 6 Прийняття рішень на основі ціннісних світоглядних орієнтирів. **ЗК 8** Здатність виявляти повагу та цінувати українську національну культуру, багатоманітність і мультикультурність у суспільстві; здатність до вираження національної культурної ідентичності, творчого самовираження (культурна компетентність). **СК 1** Знання сучасних теоретичних основ предметної спеціалізації з української мови та літератури, додаткової предметної спеціальності (за вибором студента). **СК 2** Уміння застосовувати елементи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності. **СК 17** Здатність використовувати в професійній діяльності знання про основні періоди розвитку української літератури, її напрями, жанри і стилі. **ПРН 1** Знає сучасні теоретичні основи предметної спеціалізації, застосовує елементи теоретичного та експериментального дослідження в професійній діяльності. **ПРН 8** Виявляє володіння навичками знаходження, обробки та аналізу інформації з різних джерел, зокрема й за допомогою цифрових технологій. **ПРН 16** Розуміє значення культури як форми людського існування, різноманіття та мультикультурність світу й керується у своїй діяльності сучасними принципами толерантності, діалогу й співробітництва. **ПРН 17** Уміє вчитися впродовж життя й самостійно удосконалювати здобуту під час навчання кваліфікацію.	- пояснювально-ілюстративний (пояснення, розповідь, демонстрація); - частково-пошуковий (бесіда, робота з книгою); - проблемного викладу (спостереження, творчі завдання, робота з навчально-методичною літературою); дослідницький (самостійна робота з науковою літературою, ілюстрація, спостереження).	Проміжні контрольні заходи: - виконання тестових завдань у СЕЗН Moodle; - виконання письмових завдань за окремими темами й розділами; - усне опитування.

3. Зміст навчальної дисципліни

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. УКРАЇНСЬКА УСНА НАРОДНА ТВОРЧІСТЬ. ДАВНЯ УКРАЇНСЬКА ЛІТЕРАТУРА

Тема 1. Специфіка фольклору як мистецтва слова, його художня своєрідність. Розвиток народної творчості від витоків до сучасності, особливості побутування текстів за певних історичних умов. Періодизація та класифікація фольклору. Зв'язок із художньою літературою. Своєрідність фольклору і проблематика фольклористики. Жанрово-стильова специфіка календарно-обрядових, соціально-побутових (суспільно-побутових) пісень, українського героїчного епосу (дум), історичних пісень, балад.

Тема 2. Особливості давньої української літератури. Історія вивчення давньої української літератури та проблема її періодизації. Проблеми дослідження літературного процесу IX-XVIII ст. Традиції літописання. Композиція, художні особливості твору «Повість минулих літ». Козацькі літописи – самобутнє явище національної культури, ідеології та літератури. Втілення в козацьких літописах барокової моделі історії України. Утвердження головної ролі козацтва в суспільному житті. «Повчання» Володимира Мономаха – визначальна пам'ятка літератури Київської Русі. «Слова о полку Ігоревім» – перший художній твір Київської Русі.

Тема 3. Творча спадщина Г. Сковороди як зразок літератури «високого» бароко. Життєпис письменника. Синтез у творах письменника традицій фольклору, національної та європейських літератур. Барокові та просвітницькі тенденції стилю поета. Новаторські пошуки Г. Сковороди в ритміці, строфіці (збірка «Сад божественних пісень»). Композиція творів, джерела сюжетів, персонажі байок у збірці Г. Сковороди «Байки Харківські». Місце Г. Сковороди в становленні й розвитку жанру української байки.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ XIX СТОЛІТТЯ: ПЕРШІ ДЕСЯТИРІЧЧЯ

Тема 4. І. Котляревський – класик нової української літератури. Поняття «нова українська література». Своєрідність періодизації літературного процесу XIX ст. Короткі біографічні відомості. «Енеїди» – зразок бурлескно-травестійної поеми. Особливості видання. Поетика. Особистісне, національне, загальнолюдське у «Наталці Полтавці». Колоритні образи твору. Наталка як уособлення кращих рис української жінки. Роль пісні у творі. Утвердження високої моральності та гідності простої людини, вірності в подружньому житті, а також засудження денаціоналізації, пихатості та нехтування рідним корінням у водевілі «Москаль-чарівник».

Тема 5. Г. Квітка-Основ'яненко – зачинатель прози в українській літературі. Життєвий і творчий шлях. Г. Квітка-Основ'яненко – автор бурлескно-травестійних та сентиментально-реалістичних творів. Повість «Маруся»: жанр, проблематика, сюжет, особливості характеротворення, стильова специфіка. Фантастичне та реальне у сатирично-реалістичній повісті «Конотопська відьма».

Тема 6. Складність і протеїзм феномена романтизму. Хронологія та передумови виникнення романтизму. Принципи творчої програми українських поетів-романтиків. Роль у розвитку української літератури «Руської трійці» (М. Шашкевич, І. Вагилевич, Я. Головацький), М. Максимовича і Кирило-Мефодіївського братства. Концепція романтичного історизму. Романтизм і національне відродження, романтизм і «воскресіння нації». Прагнення утворити «повну літературу», «повну мову». Стильові константи романтиків.

Тема 7. М. Костомаров – перший класик української історичної науки. Життєва доля історика та письменника, ідеолога слов'янського відродження. М. Костомаров – співзасновник та активний учасник слов'янофільсько-українського київського об'єднання «Кирило-Мефодіївське братство». Драматичні твори – перші зразки історико-романтичної драматургії в новій українській літературі. Актуальність порушених проблем в історичних драмах «Сава Чалий», «Переяславська ніч».

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 3. ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ XIX СТОЛІТТЯ: 40-60-ТІ РОКИ.

Тема 8. 40-60-ті роки XIX ст. – новий період розвитку українського письменства. Специфіка національних особливостей українського реалізму. Проблемно-тематичні обрії літератури. Система періодичних видань. Формування національної літературної критики й літературознавства. Характеристика поезії 40-60-х рр. Валуєвський циркуляр і розвиток української літератури в Галичині.

Тема 9. Т. Шевченко – феномен літературної постаті. Життєва доля поета і художника. Ранній період творчості. Поява «Кобзаря» та «Гайдамаків» (1838-1842). Творчість Т. Шевченка періоду «трьох літ». Подорож Україною (1843). Жанрово-стильове спрямування поеми «Сон». Образ гуманіста у поемі «Єретик». Поема-містерія «Великий льох». Послання «І мертвим, і живим...». Візія майбутнього у поезії «Як умру, то поховайте...». Участь Т. Шевченка у Кирило-Мефодіївському братстві. Творчість Т. Шевченка періоду заслання. У казематі (1847). Цикл поезій «В казематі». Заслання (Орська фортеця – Аральська експедиція – Оренбург (1847-1850)). У Новопетрівському укріпленні (1850-1857). Нижегородський період творчості Т. Шевченка. Триптих «Доля», «Муза», «Слава». Останній період життя і творчості Т. Шевченка (1859-1861). Нова варіація жіночих образів у поемі «Марія».

Тема 10. Марко Вовчок – зачинателька вітчизняної психологічної прози. Біографічні відомості. Збірка «Народні оповідання»: проблематика, поетика. Повість «Інститутка»: сюжет, проблематика, особливості характеротворення, поетика. Творчість останнього періоду творчості. Листування Марка Вовчка.

Тема 11. П. Куліш – яскравий представник українського руху другої половини XIX ст. Біографічні відомості. Рання творчість. Поетична творчість. «Чорна рада» – перший історичний роман: історична основа, сюжет, особливості творення головних і другорядних персонажів, стильова специфіка.

Тема 12. С. Руданський – основоположник жанру співомовки в українській літературі. Біографічні відомості. Специфіка художнього світу С. Руданського. Суб'єктна організація художнього світу в ліричних творах. Співомовка як літературний жанр: різноманітність тематики, художні особливості. Місце С. Руданського в літературному процесі І пол. XIX століття.

Тема 13. А. Свидницький – самобутній письменник із Поділля. Життєвий шлях А. Свидницького. Загальна характеристика літературної діяльності. Сімейна хроніка «Люборацькі» – перший український соціально-психологічний роман: особливості композиції, сюжет, характеристика образів, стильова специфіка.

Тема 14. Ю. Федькович – передвісник національного відродження на Буковині. Біографічні відомості. Збірка «Поезія Йосипа Федьковича». Доля жовніра цісарської армії у віршах. Антимілітаристські й антицісарські настрої поем «Новобранчик» і «Дезертир». Любовне почуття в трактуванні Ю. Федьковича. Новаторство прози письменника («Люба-згуба», «Серце не навчити», «Таліянка», «Дністрові кручі»).

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття	**Назва теми**	**Кіль-кість годин д.ф.**	**Згідно з розкладом**
1	***2***	***3***	***4***
Лекція 1	Специфіка фольклору як мистецтва слова, його художня своєрідність	2	*щотижня*
Практичне заняття 1	Жанрово-стильова специфіка календарно-обрядових, соціально-побутових (суспільно-побутових) пісень, українського героїчного епосу (дум), історичних пісень, балад	2	*щотижня*
Лекція 2	Особливості давньої української літератури. Проблеми дослідження літературного процесу IX–XVIII	2	*щотижня*
Практичне заняття 2	Козацькі літописи – самобутнє явище національної культури, ідеології та літератури	2	*щотижня*

Лекція 3	Творча спадщина Г. Сковороди як зразок літератури «високого» бароко	2	*щотижня*
Практичне заняття 3	«Слово о полку Ігоревім» – перший художній твір Київської Русі	2	*щотижня*
Самостійна робота 1	Завдання для самостійної роботи розміщено за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10761	38	
Лекція 4	Поняття «нова українська література». Своєрідність періодизації літературного процесу XIX ст. І. Котляревський – класик нової української літератури	2	*щотижня*
Практичне заняття 4	«Енеїди» І. Котляревського – зразок бурлескно-травестійної поеми.	2	*щотижня*
Лекція 5	Г. Квітка-Основ'яненко – зачинатель прози в українській літературі	2	*щотижня*
Практичне заняття 5	«Наталка Полтавка» І. Котляревського як зразок «малоросійської опери». «Москаль-чарівник» – перший водевіль української драматургії І-ї пол. XIX ст.	2	*щотижня*
Лекція 6	Складність і протеїзм феномена романтизму	2	*щотижня*
Практичне заняття 6	Сентиментально-реалістичні твори Г. Квітки-Основ'яненка	2	*щотижня*
Лекція 7	М. Костомаров – перший класик української історичної науки	2	*щотижня*
Практичне заняття 7	Фантастичне та реальне у сатирично-реалістичній повісті «Конотопська відьма»	2	*щотижня*
Самостійна робота 2	Завдання для самостійної роботи розміщено за посиланням https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10761	39	
Лекція 8	40-ві роки XIX ст. – новий період розвитку українського письменства	2	*щотижня*
Практичне заняття 8	Актуальність порушених проблем в історичних драмах М. Костомарова «Сава Чалий», «Переяславська ніч»	2	*щотижня*
Лекція 9	Життєвий шлях Т. Шевченка. Дитячі та юнацькі роки. Подорож Україною	2	*щотижня*
Практичне заняття 9	Ранній період творчості Т. Шевченка. Думки. Балади	2	*щотижня*
Лекція 10	Творчість Т. Шевченка періоду «трьох літ». Подорож Україною	2	*щотижня*
Практичне заняття 10	Жанрово-стильове спрямування поем «Сон», поеми-містерії «Великий льох», послання «І мертвим, і живим...»	2	*щотижня*
Лекція 11	Заслання, нижегородський та останній період життя та творчості Т. Шевченка	2	*щотижня*

Практичне заняття 11	Творчість Т. Шевченка періоду заслання. Цикл «В казематі»	2	*щотижня*
Лекція 12	Марко Вовчок – зачинателька вітчизняної психологічної прози	2	*щотижня*
Практичне заняття 12	Останній період творчості Т. Шевченка. Нова варіація жіночих образів у поемі «Марія»	2	*щотижня*
Лекція 13	П. Куліш – яскравий представник українського руху другої половини XIX ст.	2	*щотижня*
Практичне заняття 13	Збірка Марка Вовчка «Народні оповідання». Повість «Інститутка»	2	*щотижня*
Лекція 14	С. Руданський – основоположник жанру співомовок в українській літературі	2	*щотижня*
Практичне заняття 14	«Чорна рада» П. Куліша – перший історичний роман	2	*щотижня*
Лекція 15	А. Свидницький – самобутній письменник із Поділля	2	*щотижня*
Практичне заняття 15	«Люборацькі» А. Свидницького – перший український соціально-психологічний роман	2	*щотижня*
Лекція 16	Ю. Федькович – передвісник національного відродження на Буковині	2	*щотижня*
Практичне заняття 16	Новаторство прози Ю. Федьковича	2	*щотижня*
Самостійна робота 3	Завдання для самостійної роботи розміщено за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10761	39	
Усього		180	

5. Види і зміст контрольних заходів

Питання для підготовки до практичних занять, завдання для самостійної роботи, тести розміщено у СЕЗН ЗНУ Moodle за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10761

5. Види і зміст контрольних заходів

Питання для підготовки до практичних занять, завдання для самостійної роботи, тести розміщено у СЕЗН ЗНУ Moodle за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10761

Вид заняття/ роботи	**Вид контрольного заходу**	**Зміст контрольного заходу/ термін виконання**	**Критерії оцінювання**	**Усього балів**
1	***2***	***3***	***4***	***5***
Поточний контроль				
ЗМ 1				
Практичні заняття № 1, 2, 3	Опитування за планом практичного заняття	Знання теоретичних питань та художніх творів	0,5 – 3	9

Тест № 1	Виконання тестів	Тест необхідно виконати після опрацювання тем ЗМ1	0,5 – 1	1
Самостійна робота № 1	Письмове виконання завдань для самостійної роботи	Самостійна робота надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми	0,5 – 2	2
ЗМ 2				
Практичні заняття № 4, 5, 6, 7	Опитування за планом практичного заняття	Знання теоретичних питань та художніх творів	0,5 – 3	12
Тести № 2, 3	Виконання тестів	Тести необхідно виконати після опрацювання тем ЗМ2	0,5 – 1	2
Самостійна робота № 2	Письмове виконання завдань для самостійної роботи	Самостійна робота надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми	0,5 – 2	2
ЗМ 3				
Практичні заняття № 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16	Опитування за планом практичного заняття	Знання теоретичних питань та художніх творів	0,5 – 3	27
Тести № 4, 5, 6	Виконання тестів	Тести необхідно виконати після опрацювання тем ЗМ3	0,5 – 1	3
Самостійна робота № 3	Письмове виконання завдань для самостійної роботи	Самостійна робота надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми	0,5 – 2	2
Усього	**за поточний контроль**			**60**

Підсумковий контроль				
Залік	2 теоретичних питання	Перелік питань для підсумкового контролю та тестові завдання розміщено у СЕЗН ЗНУ Moodle за посиланням: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=10761	Кожне теоретичне питання оцінюється у 10 балів	20
	20 тестових питань		Кожне правильно виконане тестове питання оцінюються в 1 бал	20
Усього за підсумковий контроль				**40**

Поточний контроль

Поточний контроль здійснюється протягом семестру з трьох видів робіт: практичні заняття, виконання самостійної роботи, відповіді на тести, які оцінюється сумою набраних балів (min – 35 балів, max – 60 балів).

Здобувач повинен уміти схарактеризувати умови розвитку української літератури – від давньої до нової (першої половини XIX ст., зокрема перших десятиріч та 40-60 рр.),

вільно оперувати системою знань з історії еволюції українського літературного процесу, орієнтуватися у складнощах розвитку нової літератури в історичних умовах, знати зміст художніх текстів, аналізувати твори з урахуванням їхньої своєрідності, користуючись сучасною літературно-критичною термінологією, сприймати й аналізувати твір у його формально-змістовій єдності.

Критерії оцінювання практичних занять:

Рівень засвоєння теоретичних положень, осмислення літературно-критичних праць, зміст художніх творів і їхній практичний аналіз оцінюється за результатами відповідей безпосередньо на практичному занятті (за неможливості відвідування заняття – шляхом індивідуальної бесіди, виконаних завдань і самостійної роботи максимально у 3 бали:

- незадовільно – 0 балів;
- задовільно – 3 бали, де:

– 3 бали – відповідь здобувача вичерпна й ґрунтовна; побудована логічно й послідовно; викладена багатою мовою, відзначається точним вживанням термінів. Здобувач виявляє повне розуміння матеріалу, обґрунтовує свої думки, застосовує теоретичні знання на практиці, аналізує й інтерпретує художні твори різних жанрів, влучно цитує, наводить необхідні приклади; демонструє вміння працювати з різними джерелами та добирати необхідну інформацію з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати; знає імена дослідників; веде діалог, доводить власну громадську та світоглядну позицію, відповідає на додаткові запитання;

– 2 бали – відповідь здобувача не зовсім вичерпна й ґрунтовна; може містити порушення логіки й послідовності викладу матеріали; містити мовленнєві помилки, неточне вживання термінів. Здобувач не завжди виявляє повне розуміння матеріалу та вміння обґрунтовувати свої думки, застосовувати теоретичні знання на практиці, аналізувати й інтерпретувати художні твори різних жанрів, цитувати, допускає окремі незначні помилки при наведенні прикладів; демонструє вміння працювати з різними джерелами та добирати необхідну інформацію з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати; може допускати неточності при називанні імен дослідників; веде діалог, доводить власну громадську та світоглядну позиції; не завжди відповідає на додаткові запитання.

– 1 бал – здобувач користується лише окремими теоретичними знаннями з дисципліни; допускає фактичні неточності та помилки, аналізуючи художні тексти різних жанрів; викладу думок не завжди логічний і послідовний. Здобувачу не вистачає доказів для обґрунтування власного погляду; важко підтримувати бесіду; мова спрощена; трапляються випадки неправильного слововживання та нерозуміння суті поставлених додаткових запитань.

– 0 балів – здобувач не знає більшої частини теоретичного матеріалу, не володіє термінологією, змістом художніх творів, практичними навичками аналізу художніх текстів різних жанрів; мова спрощена; здобувачу важко підтримувати бесіду, не вистачає доказів для обґрунтування власного погляду, а викладачу доводиться постійно коректувати відповідь здобувача.

Критерії оцінювання завдань для самостійної роботи:

Самостійна робота надсилається у СЕЗН ЗНУ Moodle за результатами вивченої теми та оцінюється максимально у 2 бали:

– незадовільний рівень: 0 балів (*не зараховано*);

– достатній рівень: 1–2 бали (*зараховано*), де:

– 2 бали – здобувач виконав письмове завдання самостійно, в повному обсязі, продемонструвавши розуміння термінології, вміння працювати з художнім текстом, добирати приклади, глибоко і переконливо обґрунтовувати думки та здійснювати літературознавчий аналіз творів різних жанрів. Матеріал викладено логічно-послідовно без фактичних і орфографічних помилок. Робота містить посилання на використану літературу та здана на перевірку вчасно.

– ***1 бал*** – здобувач виконав роботу, але не в повному обсязі; не завжди демонструє розуміння термінології, вміння працювати з художнім текстом; виникли труднощі з підбором прикладів, обґрунтуванням думки; допущені помилки при літературознавчому аналізі творів різних жанрів; виклад матеріалу непослідовний та хибує фактичними й орфографічними помилками. Робота не завжди містить посилання на використану літературу.

– ***0 балів*** – відповідь недостатньо самостійна, здобувач не виявляє достатніх знань і розуміння термінології, вміння працювати з художнім текстом, підбором прикладів, практичними навичками літературознавчого аналізу художніх текстів різних жанрів; виклад матеріалу непослідовний з фактичними й орфографічними помилками. Робота не містить посилання на використану літературу.

Критерії оцінювання тестів:

Поточне тестове оцінювання здійснюється на платформі СЕЗН ЗНУ Moodle. Тестові питання оцінюються: *правильно/неправильно*. Кількість рівнозначних питань у кожному тесті – 10. Застосовується шкала переведення кількості правильних відповідей у бали з діапазону 0,1 – 1.

– незадовільний рівень: 0–0,5 балів (*не зараховано*);

– достатній рівень: 0,6–1 бал (*зараховано*).

Підсумковий контроль

До підсумкового семестрового контролю допускаються здобувачі, яким на дату консультації перед цим контролем зараховано всі поточні контрольні заходи зі змістових модулів та нараховано від 35 до 60 балів.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі заліку: здобувач проходить підсумковий тест на платформі СЕЗН ЗНУ Moodle (кожне правильно виконане тестове питання оцінюються у 1 бал) та усно відповідає на два теоретичні питання.

Кожне теоретичне питання оцінюється у 10 балів, зокрема, враховується:

– вичерпність, повнота, логічна структурованість відповіді;

– уміле оперування літературознавчою термінологією, доцільне застосування елементів аналізу художнього тексту;

– посилання на текст, влучне цитування;

– уміння враховувати історико-літературний контекст, світогляд письменника для інтерпретації тексту;

– уміння визначати специфіку художніх творів та місце в літературному процесі.

Підсумковий контроль вважається пройденим успішно, якщо здобувач отримав від 25 до 40 балів.

Загальна семестрова бальна оцінка за дисципліну складається як сума балів за всі поточні заходи з усіх змістових модулів і за підсумковий контроль і не може перевищувати 100 балів. Бальна оцінка переводиться у національну шкалу та шкалу ECTS.

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	***За шкалою університету***	***За національною шкалою***
		Залік
A	90 – 100 (відмінно)	**5 (відмінно)**
B	85 – 89 (дуже добре)	**4 (добре)**
C	75 – 84 (добре)	
D	70 – 74 (задовільно)	**3 (задовільно)**
E	60 – 69 (достатньо)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	**2 (незадовільно)**

F	1 - 34 (незадовільно - з обов'язковим повторним курсом)	

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

Основна

1. Антофійчук В. Нова українська література: кінець XVIII – перші десятиріччя XIX століття. Чернівці, 2009. 600 с.
2. Історія української літератури : у 12 т. / заг. ред.: В. Дончик. Т. 3 : Література XIX ст. (1800 – 1830). Київ : Наукова думка, 2016. 750 с.
3. Історія української літератури : у 3 т. / за ред. М. Яценка. Т. 1. Київ : Либідь, 1995. 368 с.
4. Історія української літератури : у 3 т. / за ред. М. Яценка. Т. 2. Київ : Либідь, 1995. 384 с.
5. Кравченко В. Історія української літератури XIX ст. : 40-60 рр. : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 014 «Середня освіта» освітньо-професійної програми 014.01 «Середня освіта (Українська мова і література)». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 173 с.
6. Кравченко В. Історія української літератури XIX ст. : перші десятиріччя. Методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 014 «Середня освіта» освітньої програми 014.01 середня освіта (Українська мова і література) та спеціальності 035 філологія спеціалізації 035.01 українська мова та література освітньої програми українська мова та література. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 48 с.
7. Кравченко В. Історія української літератури XIX століття : перші десятиріччя : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра спеціальності 014 «Середня освіта» освітньо-професійної програми 014.01 «Середня освіта (Українська мова і література)». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2023. 188 с.
8. Кравченко В. Моє слово про Шевченка. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 186 с. /Зб. наук. статей/.

Додаткова

1. Біловол І. Творчість Г. Квітки-Основ'яненка в контексті європейського сентименталізму. *Український світ у наукових парадигмах: зб. наук. пр.* / Харків. нац. пед. ун-т ім. Г. С. Сковороди. Харків : ХІФТ, 2020. Вип. 7. С. 155-157.
2. Бовсунівська Т. Літературні угрупування українських романтиків та значення їхніх ідеологем. *Питання літературознавства*. № 106. 2022. С. 41-50.
3. Боронь О. «Ані титли... Нові студії над Шевченковою біографією і творчістю». Київ : Критика, 2024. 392 с.
4. Калашник О. Візія майбутнього України і культурне просвітництво П. Куліша (про відзначення 205 річниці від Дня народження П. Куліша в Ніжинському державному університеті імені М. Гоголя). *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія : Філологія.* 2024. № 67. С. 162-165.
5. Кизилова В. Марко Вовчок і літературна казка : авторський внесок у розбудову жанру. *Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія : Філологія. Соціальні комунікації. Українська література*. Т. 31 (70). № 1. Ч. 3. 2020. С. 145-150.
6. Лисоколенко Т., Рєзніков С. Кордоцентризм українського романтизму : філософія у літературі. *Науково-теоретичний альманах Грані.* 2022. 2 5(1). С. 72-76.
7. Перевертень Н. Зумовленість літературних персонажів культурно-історичним контекстом (на прикладі української літератури першої половини XIX ст.) *Закарпатські філологічні студії.* Вип. 19. Т. 2. 2021. С. 181-185.

8. Kravchenko V., Stadnichenko O., Laskava Y., Bondarenko V., Lenok M. Philosophy of the female image in the context of social circumstances in fistion. *Wisdom.* 4 (20). Yerevan, 2021. P. 104-111.

9. Kravchenko V., Stadnichenko O., Protsenko O., Stasyk M., Olshanska O. Pedagogical features of the ethnocultural aspect of personality in literature. *Revista Tempos EEspagos Em Educagao*. V.14 n 33. 2021. 14 (33). P. 16-19.

Інформаційні ресурси

10. Барвінський О. Історія української літератури : у 2-х частинах. URL: https://chtyvo.org.ua/authors/Barvinskyi_Oleksandr/Istoria_ukrainskoi_liter atury/

11. «Енеїда» Котляревського: від жарту до шедевру. Конспект лекції Ростислава Семківа. URL: https://blog.yakaboo.ua/semkiv-eneyida/

12. Жінка в чорній оксамитовій сукні. Із життєпису Марка Вовчка. URL : https://localhistory.org.ua/texts/statti/zhinka-v-chornii-oksamitovii-sukni/

13. Ознаки романтизму. URL : https://vseosvita.ua/library/embed/01000r13-cdf3.docx.html

14. Особливості українського літературного процесу 40-60-х рр. XIX ст. URL : http://studentam.net.ua/content/view/5859/116/.

15. Сохацька Є. Феномен Марка Вовчка. URL : https://dyvoslovo.com.ua/wp-content/uploads/2016/04/9 122013.pdf

16. Українська усна народна творчість : навчальний посібник / Н. Осьмак, Т. Бикова та ін. Київ : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2021. 151 с. URL : https://enpuirb.udu.edu.ua/server/api/core/bitstreams/35c652d7-c132-42a0-b889-799384db6bc4/content

17. Цікаві та маловідомі факти із життя Тараса Шевченка. URL : https://brovary.net.ua/tsikavi- ta-malovidomi-fakty-iz-zhyttia-tarasa-shevchenka/#google vignette

18. Шинкарук В. Роль Пантелеймона Куліша в українському культуротворенні. URL : https://j ournals.uran.ua/visnyknakkkim/article/view/191768

РЕГУЛЯЦІЇ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування лекційних і практичних занять. Студентам, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, необхідно протягом тижня узгодити з викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Пропущені заняття необхідно відпрацьовувати протягом тижня після пропуску. Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання.

Результати навчання за курсом, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються за умови їх відповідності освітньому компоненту, передбаченим освітньою програмою результатам навчання та підтверджені відповідним документом (диплом, сертифікат, свідоцтво тощо). Можливими видами діяльності для неформальної та/або інформальної освіти може бути участь у студентських олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт, конференціях; участь у програмах неформальної/інформальної освіти (онлайн-курси на відкритих навчальних платформах, воркшопи, вебінари, майстер- класи, тренінги тощо). Наприклад: Всеукраїнський квест-марафон «Чи знаємо ми Шевченка?»; Всеукраїнський конкурс есе учнівської та студентської молоді «Мій Шевченко».

Політика академічної доброчесності

Усі письмові роботи, що виконуються студентами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного

забезпечення. Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим.

Рекомендована база даних для пошуку джерел: електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua/

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно в навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (виконання письмових завдань, тестів, заліку) використання гаджетів заборонено.

Комунікація

Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є електронна система Moodle ЗНУ.

Важливі повідомлення загального характеру регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень.

Відповіді на запити студентів подаються викладачем протягом двох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle ЗНУ, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle ЗНУ, є актуальною.

Якщо за технічних причин доступ до Moodle ЗНУ є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу oksana_protsenko@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ

Академічна доброчесність. Здобувачі й викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Положенням про систему забезпечення академічної доброчесності в ЗНУ:** https://tinyurl.com/ya6yk4ad.

Освітній процес та забезпечення якості освіти. Перевірка набутих здобувачами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9tve4lk.

Повторне вивчення дисциплін, відрахування. Наявність академічної заборгованості до 6 освітніх компонентів за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання здобувачу права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9pkmmp5. Підстави та процедури відрахування здобувачів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про відрахування,

переривання навчання, поновлення та переведення здобувачів третього рівня вищої освіти ступеня доктора філософії у ЗНУ: https://tinyurl.com/3fwvbptk .

Неформальна освіта. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти (нова редакція): https://tinyurl.com/y8gbt4xs.

Вирішення конфліктів. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: https://tinyurl.com/57wha734. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Порядку призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ (нова редакція): https://tinyurl.com/yd6bq6p9; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: https://tinyurl.com/y9r5dpwh.

Психологічна допомога. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061)228-15-84, (099)253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

Уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції: Соник Вікторія Василівна

Електронна адреса: v.sonik@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. +380661848930

Рівні можливості та інклюзивне освітнє середовище. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь-ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: https://tinyurl.com/ydhcsagx.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: https://library.znu.edu.ua/. Графік роботи абонементів: понеділок-п`ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): https://moodle.znu.edu.ua/.

Посилання для відновлення паролю: https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: https://sites.znu.edu.ua/child-advance/.